

687.1(031)
St 413

NJ Stevenson
THE CHRONOLOGY OF FASHION
From empire dress to ethical design

Copyright © 2011 The Ivy Press Limited

This book was conceived, designed
and produced by

Ivy Press
210 High Street
Lewes
East Sussex BN7 2NS
United Kingdom

ISBN 978-1-4081-2637-0

Translation copyright © 2012

NJ Stevenson
(Nikola Džeina Stīvensone)
MODES VĒSTURE
Aizraujošs ceļojums modes mākslā

No angļu valodas tulkojusi **Stella Pelše**

Redaktore *Ilze Sausiņa*

Apgāds Zvaigzne ABC, SIA,
K. Valdemāra ielā 6,
Rīgā, LV-1010. Red. nr. S-1081.

© Tulkojums latviešu valodā, Stella Pelše
© Tulkojums latviešu valodā, Apgāds Zvaigzne ABC
ISBN 978-9934-0-2460-3

Saturs

Ievads	6	1914	1930	1960	1969
1800	1837	Art Deco & "rēcošie divdesmitie"	84	Svingojošie sešdesmitie	170
Reģenta laiks & romantisms	10	1930	1939	1969	1985
1837	1858	Stilīgie trīsdesmitie	106	No glamūra līdz jaunajam romantismam	200
Agrīnais viktoriānisms	28	1939	1947	1985	2020
1858	1870	Kara ietekme	126	Retro & revolūcija	234
Augstā mode	44	1947	1960	Hronoloģiskā tabula	274
1870	1914	The New Look	144	Vārdnīca	278
"Skaistais laikmets"	62			Avoti	282
				Rādītājs	284
				Pateicības	288

Jaunā karaliene 1837–1840

Pienākuma izjūta

Viktrijas kronēšana 1837. gadā iezīmēja pārmaiņas sabiedrības uzskatos, un, lai gan karaliene bija jauna un bezrūpīga, viņas pienākuma izjūtai nebija gadījuma raksturs. 19. gs. 40. gadu drūmā morāle krasi kontrastēja ar iepriekšējās desmitgades koķetēriju un atspoguļojās arī tērpā. Frizūras kļuva vienkāršas un kārtīgas, milzīgās piedurknes zaudēja kuplumu un pieklāvās rokām, ornamentu un krāsas vairs nebija tik krāšņas. Svārku garums atkal sasniedza grīdu, un tie ieguva smagumu un apjomu, kas lika sievietēm kustēties ar apdomīgu eleganci.

Polkas kleita (ap 1840)

Viktoriānisma laikā dejas bija ļoti iecienītas, turklāt tās popularizēja arī jaunā karaliene, rīkojot vakara koncertus. Viņai īpaši patika dejojot valsī ar Albertu, bet 1840. gadā nāciju pārņēma polkas trakums. Polka izrādījās nozīmīga sociālo atšķirību izlīdzinātāja. To dejoja gan krogos, gan lauku sarīkojumos, gan galma ballēs. Šī perioda vakartērpiem joprojām saglabājās īsas piedurknes, kas krasi kontrastēja ar ieturēto ikdienas tērpu.

MODES ELEMENTI

- Polkas žakete
- Mežģīņu apkakles
- Maigi pasteltoņi
- Pirmais krinolīns: apakšsvārki ar zirga astru karkasu
- Platāki svārki ar volāniem, kas iestrādāti ņieburā

Karaliskais tartāns (ap 1840)

Viktorijs un Alberts 1848. gadā iegādājās Belmorlas pili Skotijā un tur piekopa veselīgu dzīvesveidu kalnainā apvidū skotu augstmaņu gaumē. Princis pats pārraudzīja interjera izveidi. Tajā labi iekļāvās tradicionālie skotu rūtītie audumi. Alberts izstrādāja Belmorlas tartānu, bet karaliene – Viktorijas tartānu, ko ģimene valkāja, uzturoties Skotijā. Karaliskā pāra izvēle pirmo reizi rosināja šī auduma ieviešanos modē, un tas kļuva populārs arī ASV.

Nosmailināts ņieburš (1840)

Viktoriānisma perioda sākumā svārkus un ņieburus savienoja ieloces vai krokas, bet, svārkim kļūstot platākiem, pēc 1841. gada ieviesās jauna metode – audumu cieši sakrokoja uz auklas un katru otro ieloci piešuva pie ņieburā. Tādā veidā tika likvidēta smagnējība un lieliski varēja uzturēt svārku formu. T. s. smailajam ņieburam bija jākļūst garākam, un tas kļuva par laikmetam raksturīgu iezīmi.

“Kad mēs devāmies uz balli, pagalmā un ielas bija pārpildītas un lielas bija ļaužu raizes, tiem uzlūkojot manu nabaga muļķīgo personu...”

VIKTORIJA, PERSONISKĀ DIENASGRĀMATA, 1837. GADA MAIJS

Franču kāzu kleitas volāni (ap 1840)

Kopš 1841. gada svārki aizvien vairāk paplatinājās, un izveidojās jauna volānu mode. Ar tiem vēl papildu tika akcentēts apjoms, ko tāpat jau veidoja daudzas ieloces no jostā iestrādāta auduma. Volānus bieži ražoja *à la disposition* – tie bija tā austi vai apdrukāti, lai rakstu joslas aptvertu svārkus. Platos svārkus balstīja daudzi atšķirīgu audumu un dažāda smaguma apakšsvārki.

Dizaineru juvelierizstrādājumi 19. gs. 60.–70. gadi

Ornamentēti priekšmeti

Augstās modes sistēmas ieviešana 19. gs. 50. un 60. gados norādīja uz elites iedibināto tālaika patērētāju sabiedrību. Aksesuāri un citas luksuspreces bija neiztrūkstoša tās daļa, un dizaineru rotu namus nereti apmeklēja starptautiska vēriena bagātņieki. Pēc prinča Alberta nāves 1861. gadā karalienes Viktorijas ielgušās sēras iedvesmoja angļu modes aizraušanos ar ahātiem, savukārt par tipiskām 19. gs. angļu rotaslietām uzskatīja ornamentētus juvelierizstrādājumus. Dimantu atrašana Dienvidāfrikā, safīru – Kašmirā, opālu – Austrālijā un zelta – Kalifornijā padarīja rotaslietas pieejamākas, un arī vidusšķiras pārstāvji jaunajos universālveikalos varēja iegādāties izstrādājumus ar pusdārgakmeņiem, bet stikls un stiklveida masa nodēra vēl lētākiem izstrādājumiem.

Kaklarota, Falizs (1867)

19. gs. juvelierizstrādājumi bieži atspoguļoja aktuālas tēmas. Romantisma periodam bija raksturīga aizrašanās ar dabu un Ēdenes simboliem; juvelierus iedvesmoja arī Haleja komētas parādīšanās 1835. gadā. Šī kaklarota, ko izgatavojis franču juvelieris un zeltkalis Alekss Falizs, ir viena no tām, ko viņš radīja ar savu vārdu pēc tam, kad bija strādājis tādām firmām kā *Tiffany* un *Boucheron*. Tā atklāj daudz starptautisku izstāžu iespējamo radušos mākslinieka interesi par orientālismu.

MODES ELEMENTI

- 1854. gadā zelta "mērišana" tika ieviesta 15 karāti, 12 karāti un 9 karāti
- Dimanti ar rose-cut, table-cut un cushion-cut tipa slīpējumu
- Stilistiska iespaidošāns no 19. gs. atklājumiem arheoloģijā
- 1871. gadā Dienvidāfrikā atklātās Kimberlijas dimantu raktuves raisīja bagātu jaužu vēlmi iegādāties dimantus
- "Puķu valoda" krāsainu dārgakmeņu izpildījumā, lai nodotu kādu vēstījumu

Kaklarota, Tiffany (1870)

1837. gadā atvērtais Čārlza Lūisa Tifanija rakstāmpiederumu un modes preču veikals 19. gs. 60. gados bija kļuvis par nozīmīgāko juvelierizstrādājumu firmu, un tās sudraba darbnīca bija Amerikas pirmā dizaina skola. Šī 1870. gadā radītā kaklarota ar dimantiem un emaljētu zeltu ir tipiski amerikāniska. Amerikāņu skaistuma izpratne atšķīrās no eiropiešiem raksturīgās – viņiem patika vienkāršākais, harmoniskākais un skaidrākais.

Rokassprādze, Tiffany (1878)

1878. gada Parīzes izstādē *Tiffany* firma saņēma zelta medaļu par kolekciju, kuru veidojot mākslinieks bija ietekmējies no senās Kipras juvelierizstrādājumiem, kas atrodami Ņujorkas Metropolitēna mākslas muzeja krājumā. Starptautiskā atzinība Amerikas kompānijai radīja iespēju iekļauties tirdzniecības globalizācijā. *Tiffany* bija nopietns konkurents Parīzes luksuspreču namiem, piemēram, *Cartier* un *Van Cleef & Arpels*, savukārt 19. gs. 80. gados Romā tika atvērta *Bulgari*, bet Maskavā – *Fabergé*.

"Labāk dimants ar defektu nekā olis bez tā."

ĶĪNIEŠU SAKĀMVĀRDS

Rokassprādze, Boucheron (1875)

Parīzes juvelieris Frederiks Bušerons 1858. gadā nodibināja ģimenes kompāniju. Bušerona rotaslietām bija raksturīgas caurspīdīgas *Cloisonné* emaljas apvienojumā ar iestrādātiem dārgakmeņiem. Pieaugot interesei par seno orientālo tehniku, *Cloisonné* emaljas kļuva populāras 19. gs. Tika izveidotas caurspīdīgas emaljas, kas pazīstamas ar nosaukumu *plique-à-jour*.

Koko Šanele 1883–1971

Koko Šanele, dzimusi Gabriela Bonēra Šanele, ir sniegusi apstrīdamus datus par savu bērnību. Droši ir zināms, ka viņa dzimusi Somīrā Francijā 1883. gadā nabadzīgā ģimenē un, visticamāk, uzaugusi bāreņu namā.

Pirms Pirmā pasaules kara Šaneles mīļākais Etjēns Balzāns viņu iekārtoja cepuru biznesā un iepazīstināja ar Anglijas ogļu rūpniecības magnātu Boju Keipelu, kurā viņa iemīlējās. Keipels finansiāli atbalstīja Šaneles cepuru veikala atvēršanu Dovelā Normandijas piekrastē. Šanele ātri vien guva ievēribu, jo viņas cepuru piedāvājums nelīdzinājās nekam, ko sievietes bija valkājušas agrāk, Šanele atteicās no visiem "Skaistā laikmeta" rotājumiem un radīja vienkāršu, bet šiku galvassegu.

Koko veikalā bija plašs vīriešu svīteru klāsts – reiz viņa bija

60. gados Šaneles kostīms no Lintonas tvīda vai vilnas buklē liecināja par izsmalcinātu šiku. Klasiskajam kostīmam raksturīgas zeltītas pogas ar dubulto C, žaketei nav apkakles, un tā ir oderēta ar kontrastējošas krāsas zīda audumu, bet svārku un žaketes apakšmalu nostiepj zeltīta ķēde.

Dzimusi
Somīrā 1883. gadā
Manifests
Eleganti vienkāršot
sievietes tērpu.

nejauši vienu uzvilkusi, tā radot sensāciju. Drīz Koko ievēroja, ka viņai ir daudz sekotāju. Šanele valkāja arī Bretaņas svītrotos kreklus un tā atklāja sev tipisko tumši zilās un baltās krāsas salikumu.

Atvērusi veikalu Parīzē, Šanele pievērsās silueta vienkāršošanai. Koko samazināja rotājumus, izmantoja vieglākus audumus un vienkāršākas piegriezumlīnijas. Tāpat kā Puarē, lai arī neatzīstot viņa autorību, Šanele modelēja tērpus, kas valkājami bez korsetes. No Lanvēnas kreklkleitas viņa aizguva siluetu un pasludināja to par savu, izmantojot revolucionāro tumši zilo, krēmkrāsas vai kādu citu vienkāršainu džersiju. Sākoties karam, apģērbs veikals Parīzē tika slēgts, bet 1919. gadā Šanele atgriezās un atvēra modes namu. Viņas radītie dienas tērpi bija komfortabli, brīvi kostīmi, jakas ar uzšūtām kabatām un ieločsvārki no mīksta tvīda – "nabadzības luksuss", kā to indīgi nodēvēja Puarē. Vakaram Šanele radīja "mazo melno vakarkleitu" – ģērbu, ko tā autore uzskatīja par tik šiku savā perfektajā vienkāršībā,

ka nepieļāva domu: kāds būtu spējis radīt ko līdzīgu.

Šaneles augstprātība bija leģendāra. Viņa uzskatīja, ka mode – tā ir viņa. Citus modelētājus viņa piecieta, ienīda (Patū) vai noraidīja (Skjaparelli). Tā kā Koko no dabas bija zēniska figūra, viņa to padarīja par vienīgo ideālo augumu moderna apģērba valkāšanai. Šanele "ieviesa" saules iedegumu, par ko tūrisma industrija bija neizsakāmi pateicīga. Ar Šaneli saistās tādi jēdzieni kā, piemēram, jūrnieku stila tērpa kakle, kurpes ar siksnīņu pār vaļēju papēdi, divkrāsu salikums, svīteri un pērles, bleizeri, jūrnieku jakas, salmenīcas un beretes, spilgti balti krekli zem jūrnieku kostīmiem, peldkostīmi, bēškrāsa, bižutērija, somiņas ar apzeltītām ķēdēm un vēl, vēl un vēl. Viss minētais pēc Šaneles kļuva ikonisks. Pie Šaneles rokraksta piederēja tipisks nestrukturēts, neformāls, sportisks apģērbs, taču tā piegriezums bija tik skaidrs un perfekts, ka viņas radītie modeļi kļuva par šika iemiesojumu.

Šaneles draudzene Mizija Serta, poļu pianiste, kas vadīja mākslas salonu Parīzē, iepazīstināja viņu ar Pikaso, Kokto un Djagiļevu (Šanele modelēja tērpus Djagiļeva iestudētajam baletam *Le Train Bleu*

(1924)), kā arī ar mākslinieku Polu Iribē, kas kļuva par viņas mīļāko. Pēc iekļaušanās "sabiedrības krējuma" aprindās Šanelei bija vēl vairāki prominenti mīļākie, piem., Krievijas lielkņazs Dmitrijs un Vestminsteras hercogs. 1931. gadā viņa parakstīja līgumu ar Semu Goldvinu, apņemoties modelēt tērpus kinostudijai *Metro–Goldwin–Mayer*; tomēr pēc trim filmām, ieskaitot filmu *Tonight or Never* ("Šonakt vai nekad") ar Gloriju Svensoni, Šanelei tas apnika un viņa atteicās no sadarbības.

Smaržas *Chanel No 5* (1921) vispilgtāk iemiesoja Šaneles vienkāršību un iekustināja zīmola mašīnēriju.

Otrā pasaules kara sākumā (1939) vajadzēja slēgt Šaneles modes namu, un Koko uzsāka dēku ar vācu virsnieku; par to franči viņu notiesāja un izsūtīja.

Tomēr 1954. gadā Šaneles modes namu atkal atvēra *Rue Cambon*, bet 60. gados Šaneli pilnībā reabilitēja, viņa atgriezās un ieņēma augstās modes ciltsmātes vietu.

Chanel No 5, kas pārdošanā parādījās 1921. gadā, bija pirmās smaržas ar dizainera vārdu. Lai gan laika gaitā ir ieviesušās nelielas izmaiņas zīmola noformējumā, tomēr šīs smaržas joprojām ir luksusa sinonīms.

"Meitenei ir jābūt elegantai un efektīgai."

KOKO ŠANELE

HRONOLOĢISKĀ MODES SKATE

30. gadu vīriešu mode

Cilindrs un fraka

Laikā, kad abās Atlantijas okeāna pusēs Lielā depresija provocēja nabadzības izplatību, gan vīriešu, gan sieviešu mode atspoguļoja tiekšanos pēc bagātības. Kinoekrānos redzamais gangsteru ietērps bija pārspīlēta parodija par biznesa uzvalku. Lai gan ievērojamai daļai iedzīvotāju ienākumi strauji samazinājās, vairums sabiedrības elitei piederīgo turpināja bohēmisku dzīvi. Populārais komplekts – balta kaklasaite un fraka – dominēja muzikālajās komēdijās.

Lakādas kurpes

Lakādas jeb operas dejas kurpes bija radušās reģenta laikā kā neiztrūkstošs vakaram paredzētā oficiālā tērpa elements. 30. gados vīriešu kurpes bez šporēm vairs nebija aktuālas. Tās aizstāja šporējamas kurpes, ko visos gadījumos valkāja kopā ar fraku un baltu kaklasaiti. Kurpju spīdums palīdzēja izcelt 30. gadu dejojāju veiklās kustības.

Cilindrs

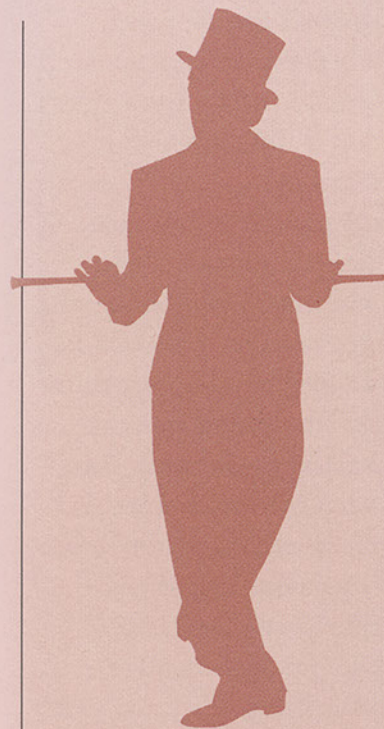
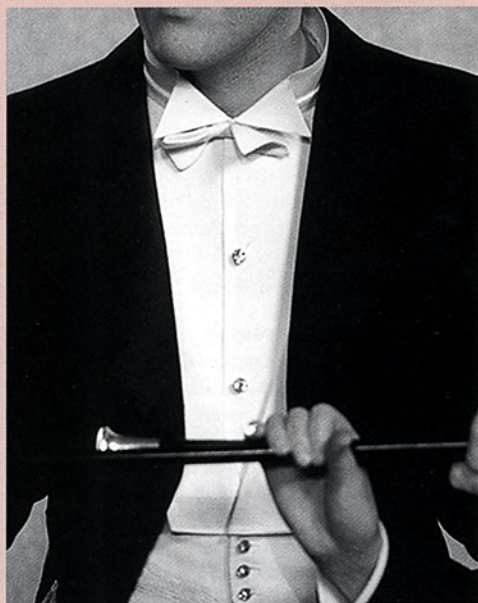
Līdz ar muzikālo filmu popularitātes pieaugumu (piemēram, 1935. gada filma *Top Hat* ("Cilindrs") ar Fredu Astēru galvenajā lomā) cilindrs atdzima kā vakartērpa sastāvdaļa. To valkāja luksusa naktsdzīves vietās (šādu uzdzīvi vairums ļaužu gan baudīja tikai uz ekrāna). Marlēna Dītriha cilindru izmantoja kā kabare dekadences simbolu.

Fraka

Tērps vakaram ar cilindru, baltu kaklasaiti un fraku dažreiz tika dēvēts par "zupas un zivs uzvalku", jo to ģērba formālās vakariņās, kur pirms uzkodām pasniedza vēl divus ēdienus. Šāds tērps tika iemūžināts Ērvinga Bērlina dziesmā *Puttin' on the Ritz*, ko viņš sacerēja sakarā ar ielūgumu uz izmeklētu ballīti.

Balta kaklasaite

Baltā kaklasaite, ko sien tikai pēc tumšas iestāšanās jeb pēc kokteiļu stundas, bija 30. gadu izklaides industrijas neatņemama sastāvdaļa laikā, kad cilvēki centās aizmirsties fantāziju pasaulē. Noels Kauards uzrakstīja reviju *Tonight at 8.30* kā dziesmu un deju parādi sev un Ģertrūdei Lorensei. To demonstrēja Londonā un Ņujorkā, savukārt Astērs tajā pašā laikā iemūžināja "pārtikušā franta" tēlu uz kinoekrāna.

Elegantais siluets

Lai gan Noels Kauards radīja elegantā asprāša un kokteiļu baudītāja tēlu, kurš tērpts smokingā un kura baltā kaklasaite un fraka atsauca atmiņā *Art Deco* mūziklu, tomēr 30. gados vīriešu modes siluets pamazām mainījās. Brīvā piegriezuma divrindu pogājuma žakete ar V veida kakla izgriezumu, ko ieviesa Fredriks Šolts no Sevilrovas, pārtapa par savam laikam tik raksturīgo plato vīriešu ģērba krūšu daļu.

Noels Kauards un Ģertrūde Lorensa, *Tonight at 8.30* (1936)

Būdams bezrūpīgas elegances iemiesojums, 30. gados Noels Kauards personificēja tādu individu, kas nebija dzimis izcilībai, bet, izmantojot zvaigznes statusu, iekļūst aprindās, kur novērtē asprātību, šarmu un celuloīda mirdzumu. Kauarda komēdijas, nereti tandēmā ar Ģertrūdi Lorenšu, bija Lielās depresijas laika lielākie hiti.

Mazā melnā vakarkleita 20. gs. 50. gadi

Šīkā kokteiļkleita

Pirms Koko Šanele 20. gados bija ieviesusi mazo melno vakarkleitu (MMV), melnā krāsa bija pieļaujama tikai sēru tērpiem. Šaneles radītās kleitiņas dizains savā vienkāršībā bija tik pilnīgs, ka *Vogue* to nodēvēja par "Šaneles fordu", apgalvojot, ka MMV jābūt katras sievietes garderobē. 50. gados mazā melnā vakarkleita atdzima klasiskas kokteiļkleitas veidolā. Mazā melnā vakarkleita bija lieliska alternatīva košajam, raibajam tafta vai zīda Čo-čo-sanā tērpiem ar kažokādas stolu vai greznu jaku.

MODES ELEMENTI

- Drapēti vai balonveida svārkī
- Saskaņotas detaļas
- Cimdi
- Kokteilis Shady Lady
- Itāliešu saulesbrilles (ritam pēc Shady Lady baudišanas)

Pieklāvīga kleita, Grē kundze (1955)

50. gados brīvo laiku strikti noteica sociālie kodi. MMV kļuva neaizstājama saistībā ar modernajām kokteiļpārtijām, it īpaši pēc tam, kad tās kļuva par neiztrūkstošu pilsētu dzīves daļu. Pretstatā dienas apģērbim – kuplām, izteiksmīgām kokvilnām vai vilnas auduma kleitām un kostīmiem – melnā atlasa vai tilla vakarkleitiņa bija iespēja sievietēm izpaust savu dziļi slēpto *femme fatale* būtību.

Kokteiļkleita, Balmēns (1957)

Diora kolekcijas *Corolle* ietekmē arī Balmēns 50. gados pieņēma *New Look* siluetu, kam raksturīgi pagari zvanveida svārkī un šmauga vidukļa līnija. Balmēns, kurš bija studējis arhitektūru, izcēlās ar elegantu un vienlaikus atraktīvu stilu. To apliecina arī šis viņa radītais tērps, kas aspēlē laikmetam tipisko aizraušanos ar baletu.

"Kad mazā melnā vakarkleita ir kārtībā, nekā to vairs nevar aizstāt."

VOLISA SIMPSONE

Živenši tērps (1961)

1961. gadā, kad Odrija Hepberna atveidoja Holiju Golaitliju filmā *Breakfast at Tiffany's*, MMV jau bija ieņēmusi stabilas pozīcijas, tomēr Živenši izdevās to atsvaidzināt un atjaunot. Hepbernas burvīgums un trauslais augums krasi kontrastēja ar Anitas Ekbergas kūsājošo seksualitāti. Tikai pirms gada Anitas melnā kleita Fellīni filmā *La Dolce Vita* ("Saldā dzīve") šķita noliedzam svarīgumu un vēstīja par stilu, kas tuvojas.

Kleita no džersija, zīda un vilnas auduma, Grē kundze (1957-1959)

Grē kundze jau bija pazīstama ar savu tērpu klasisko, skulpturālo dizainu. Viņas drapētie vakartērpi līdzinās grieķu statujām. 50. gados māksliniece pievērsās arī MMV, kurai viņa izmantoja savu iecienīto džersiju. Šī kleita, kurā dizainere akcentējusi sievietes auguma izliekumus, uzskatāma par vēl kādu klasiskas garderobes sastāvdaļas priekšteci.

Žurnāla *The Queen* vāks (1954)

Mazās melnās vakarkleitas vienkāršais šīks ir lielisks fons aksesuāriem, piemēram, kokteilistundā valkātajām īpašajām cepurēm. 20. gados *Vogue* šo kleitu nodēvēja par "gaumīgas sievietes uniformu", bet 50. gados atklājās, ka MMV ir radījusi savu valkātāju, kam piemīt seksīgs bezkompromisa valdzinājums.

HRONOLOGISKĀ MODES SKATE

60. gadu sieviešu mode

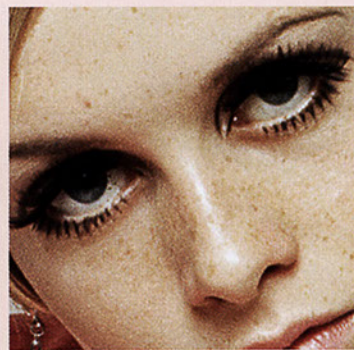
"1966. gada seja"

Leslija Hornbija no Nisdenas Londonas ziemeļos jeb Tvigija ievērojami atšķīrās no 50. gadu dižciltīgās Barbaras Golenas. Tvigiju vispirms reklamēja *Daily Express* kā "1966. gada seju", un viņas popularitāte arī citām neparasta izskata modelēm piedāvāja iespējas: eksotiskā Donaiale Luna kļuva par pirmo melnādaino modeli, kas guva starptautiskus panākumus, bet Veruška sevi prezentēja kā māksliniecisku bohēmieti.

Mati

Vidāls Sasūns 60. gadu sievietes tēlu papildināja ar ģeometriskām frizūrām. Kvonta lepojās ar Sasūna frizūru "5 point"; viņš veidoja arī Mias Ferrovas burves frizūru filmai *Rosemary's Baby* ("Rozmarijas bērns"). Sasūna protežē Leonards no Meifēras bija Tvigijas frizieris, bet fotografēja viņu Barijs Letigens. Pārvērtības deva iespēju Tvigijai iegūt titulu "1966. gada seja".

Acu kosmētika

Modeles ideālam mainoties no elegantas dāmas uz pusaugu meiču, arī kosmētika tika pieskaņota šim tēlam. Tā kā modeles krāsojās pašas, arī Tvigija savu tēlu izveidoja pati. Viņa virs savām skropstām līmēja trīs pārus mākslīgo skropstu, pēc tam vēl arī uz ādas uzkrāsoja skropstas. Lūpas ar kosmētiku viņa notušēja tā, lai tiktu akcentētas tikai viņas milzīgās acis.

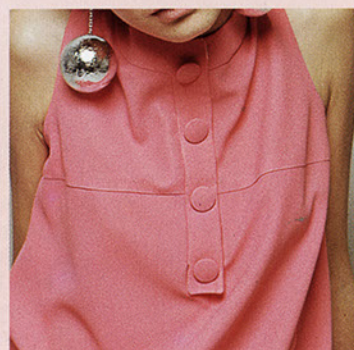
Bērnišķīgā sieviete

Šīs bērnišķīgi androgīnās jauniešu modes prezentācijai bija nepieciešamas atbilstoša izskata modeles. Būdama tikai nedaudz garāka par 1 m 67 cm, kalsnā un neveiklā Tvigija nekad nebija sapņojusi kļūt par modeli, taču izrādījās, ka viņas asekšuālais ķermenis un garās kājas rada perfektu un vienlaikus arī mulsinošu siluetu. Apakšveļa, ja to vispār valkāja, tika reducēta līdz ļoti plāniem krūšturiem un biksītēm.

Kurpes

Lai jaunavīgais izskats nezaudētu pareizās proporcijas, modelēm bija jāvelk kurpes uz zemākiem papēžiem. Turklāt tās nedrīkstēja būt smagas, lai uzsvērtu smalkās potītes. Varēja būt kurpes ar vaļējiem papēžiem vai skolnieciskas – griezīgi košos vai metāliskos toņos. Garo zābaku dēļ, kas sniedzās līdz augšstilbiem, tēls kļuva vēl izsmalcinātāks.

Lelles kleita

60. gadu sieviete-bērns vēlējās izskatīties maksimāli atšķirīgi no savas mātes. Viņa pieņēma Lolitas ģērbsnās stilu, kuram raksturīga kalsna figūra, kas vēstīja par dzīvi kā spēli. Kleitām nereti bija milzīgas pogas, Kristofēra Robina apkakles un mazas, kuplas piedurknes. Mīnīsvārki veicināja zeķbikšu ražošanu – tās bija krāsainas, ar ornamentiem vai rotājošām dekoratīvām vilēm.

Tvigija (1966)

Džina Šrimptone ar sev raksturīgo naturālistisko stilu pārstāvēja tikai vienu mainīgo 60. gadu šķautni, savukārt Tvigija iemiesoja visu *Youthquake* paaudzi. Drīz vien Adeles Rotsteinas veikala *Twiggy* manekeni demonstrēja tvigijām piemērotus tērpus, bet Tvigijas seja reklamēja visu – no brokastu pārslām līdz pat automašīnām Japānā un ASV.

Hronoloģija

<p>1961</p> <p>Woolands atver dizaina veikalu <i>21 Shop</i> Naitsbridžā.</p>	 <p><i>Ivs Senlorāns 193. lpp.</i></p>	<p>1962</p> <p>Ivs Senlorāns atver modes namu Parīzē.</p>	<p>1964</p> <p>Andrē Kurēžs izrāda kolekciju "Kosmos" Parīzē.</p> <p><i>Deivida Bovija skatuves tērps viņa šovam Ziggy Stardust 212. lpp.</i></p> 	<p>1964</p> <p>Londonā tiek atvērta veikals <i>Biba</i>.</p>	<p>1964</p> <p><i>The Beatles</i> dodas turnejā uz ASV.</p> <p>Foale & Tuffin <i>minikleita 179. lpp.</i></p> 	<p>1965</p> <p>Osija Klārka izstrādātie modeļi veikalam <i>Quorum</i></p>	<p>1967</p> <p>"Milas vasara" aizsāk kontrkultūras revolūciju, kuras kulminācija ir Vudstokas festivāls.</p>		
<p>1969</p> <p>Diors prezentē čigānu stilu. Zemnieku tērpi un etniskas ietekmes apģērbā kļūst par modes mainstreamu.</p>	<p>1970</p> <p>Londonā tiek atvērta inovatīvais modes preču veikals <i>Mr Freedom</i>.</p>	<p>1973</p> <p>Kansai Jamamoto izstrādā dizainu Deivida Bovija šovam <i>Ziggy Stardust</i>.</p> <p><i>Vestvuda un Maklarens 231. lpp.</i></p>	<p>1973</p> <p>Melkolms Maklarens un Vivjena Vestvuda atkārtoti atver veikalu <i>World's End</i>. Tā nosaukums: <i>SEX</i>.</p> 	<p>1973</p> <p>Tiek aizsākta Parīzē valkāšanai gatavo apģērbu (<i>prêt-à-porter</i>) modes nedēļa.</p> <p><i>Prêt-à-porter 217. lpp.</i></p>	<p>1974</p> <p>Beverlija Džonsone ir pirmā melnādainā modele, kuras foto tiek publicēti ASV uz žurnāla <i>Vogue</i> vāka.</p>	<p>1974</p> <p>Pēc tam kad 70. gadu popzvaigznes Deivids Bovijs un Eltons Džons dizaineru tērpus un apavus izmanto savās performansēs, uzmanības centrā nonāk glāzspožums un roks.</p> 	<p>1981</p> <p>Pirmās seriāla <i>Dynasty</i> sērijas</p> <p><i>Biznesa kostīms 239. lpp.</i></p> 	<p>1984</p> <p>Pirmā Londonas modes nedēļa</p>	<p>1988</p> <p>Beļģu avangarda modes dizaineru grupa – Valters van Beirendoks, Anna Demelmestra, Driss van Notens, Dirks van Sēns, Dirks Bikembergs un Marina Jē, kas pazīstami kā "Seši no Antverpenes", demonstrē kolekcijas Londonā.</p> <p><i>Bila Vitena zābaki 213. lpp.</i></p>
<p>1977</p> <p>Tiek atvērta Ņujorkas naktsklubs <i>Studio 54</i>.</p>	<p>1977</p> <p>Grupa <i>The Sex Pistols</i> ar dziesmu <i>God Save the Queen</i> uzstājas laivā pie parlamenta ēkas. Viņi ģērbušies Vestvudas tērpos. Melkolmu Maklarenu arestē.</p>	<p>1980</p> <p>Sāk iznākt žurnāls <i>The Face</i>.</p>	<p>1980</p> <p>Džordžo Armani izstrādā tērpus Ričarda Gira varonim filmā <i>American Gigolo</i>, tā radot veiksmīga 80. gadu vīrieša tēlu.</p>	<p>1981</p> <p>Japāņu dekonstrukcionālisti izrāda savus modeļus Parīzē.</p>	<p>1981</p> <p>Japāņu dekonstrukcionālisti izrāda savus modeļus Parīzē.</p>	<p>1981</p> <p>Japāņu dekonstrukcionālisti izrāda savus modeļus Parīzē.</p>	<p>1984</p> <p>Pirmā Londonas modes nedēļa</p>	<p>1988</p> <p>Beļģu avangarda modes dizaineru grupa – Valters van Beirendoks, Anna Demelmestra, Driss van Notens, Dirks van Sēns, Dirks Bikembergs un Marina Jē, kas pazīstami kā "Seši no Antverpenes", demonstrē kolekcijas Londonā.</p>	<p>1988</p> <p>Beļģu avangarda modes dizaineru grupa – Valters van Beirendoks, Anna Demelmestra, Driss van Notens, Dirks van Sēns, Dirks Bikembergs un Marina Jē, kas pazīstami kā "Seši no Antverpenes", demonstrē kolekcijas Londonā.</p>
<p>1990</p> <p>Piters Lindbergs fotografē supermodeles žurnāla <i>Vogue</i> vākam.</p>	<p>1990</p> <p>Iznāk dokumentālā filma <i>Paris is Burning</i> ("Deģošā Parīzē") par modi Ņujorkas transvestītu ballītēs.</p>	<p>1990</p> <p>Madonna Gotjē tērpos dodas savā <i>Blode Ambition</i> turnejā.</p>	<p>1993</p> <p>Keita Mosa demonstrē Kelvina Kleina apakšveļu.</p>	<p>1994</p> <p>Toms Fords tiek apstiprināts par Guči modes nama radošo direktoru.</p>	<p>1994</p> <p>Toms Fords tiek apstiprināts par Guči modes nama radošo direktoru.</p>	<p>1995</p> <p>Amerikāņu aktieris un transvestīts <i>RuPaul</i> kļūst par <i>MAC</i> kosmētikas "seju".</p>	<p>1996</p> <p>Džons Galjāno tiek apstiprināts par Živenši modes nama dizaineru, pēc tam strādā pie Diora; Aleksandrs Makvīns pārņem vadību pie Živenši.</p>	<p>1997</p> <p>Marks Džeikobss izstrādā dizainu <i>Louis Vuitton</i>.</p>	<p>1997</p> <p>Stella Makartnija tiek apstiprināta par dizaineri <i>Chloé</i> modes namā.</p>
<p>1998</p> <p>Nikolass Geskjērs "atdzīvina" Balensiagas modes namu.</p>	<p>1998</p> <p>Pirmās seriāla <i>Sex and the City</i> sērijas</p>	<p>1998</p> <p>Prada izlaiž pilsētas sporta kurpju zīmolu <i>Red Stripe</i>.</p> <p><i>Prada Red Stripe 254. lpp.</i></p>	<p>1998</p> <p>Žurnāls <i>Vogue</i> sāk iznākt Krievijā.</p>	<p>2000</p> <p>Niks Naits izveido tiešsaistes modes un mākslas interneta vietni www.showstudio.com.</p>	<p>2004</p> <p>Sjēna Millere rada <i>boho</i> hipiju stilu.</p>	<p>2004</p> <p>Tiek nodibināts Ētiskās modes forums, kas pievēršas modes sociālajai un ekoloģiskajai ilgtspējībai.</p>	<p>2005</p> <p>Viktorijas Bekhemas fotogrāfija, kurā viņa redzama tērtā Rolāna Murē <i>galaxy</i> kleitā. Tā kļūst par desmitgades visvairāk fotografēto kleitu.</p>	<p>2005</p> <p>Žurnāls <i>Vogue</i> sāk iznākt Ķīnā.</p>	<p>2007</p> <p>Keitas Mosas atturīgie festivālu tērpi; festivāli kļūst stilīgi.</p>
<p>2007</p> <p>Žurnāls <i>Vogue</i> sāk iznākt Indijā.</p>	<p>2009</p> <p>Kristofa Dekarnēna <i>Balmain</i> modes namā tiek izstrādāta stingra apģērbu plecu līnija.</p>	<p>2009</p> <p>Toms Fords režisē pašā finansētu filmu <i>A Single Man</i>, kas tiek novērtēta pozitīvi.</p>	<p>2010</p> <p>Kondē Nasts atsaka licenci žurnālam <i>Vogue</i> Āfrikā.</p>	<p>2010</p> <p><i>Burberry</i> 3D tiešraidē sešas pilsētas pārraida 2010. gada R/Z modes skati; skatītājiem iespējams pasūtīt tērpus tieši no "mēles".</p>	<p>2010</p> <p>Britu modes padome atklāj nākotnes vintidža skati <i>Vintage at Goodwood</i> festivālā Rietumsaseksā.</p>	<p>2010</p> <p>Stella Makartnija tiek apstiprināta par Lielbritānijas komandas uniformu dizaineri 2012. gada Olimpiskajām spēlēm.</p>	<p>2010</p> <p>Sāra Retija, <i>Ciel and Conscious Eartwear</i> dizainere, uzsāk kampaņu ar mērķi līdz 2020. gadam padarīt modes industriju pilnībā ilgtspējīgu.</p>	<p>2010</p> <p>Sāra Retija, <i>Ciel and Conscious Eartwear</i> dizainere, uzsāk kampaņu ar mērķi līdz 2020. gadam padarīt modes industriju pilnībā ilgtspējīgu.</p>	<p>2010</p> <p>Sāra Retija, <i>Ciel and Conscious Eartwear</i> dizainere, uzsāk kampaņu ar mērķi līdz 2020. gadam padarīt modes industriju pilnībā ilgtspējīgu.</p>
 <p><i>Prada 263. lpp.</i></p>									